

İLKOKULA HAZIRLIK GRUBU

Bu yıl her iki okulumuzda da 8 ve üzeri sayıya ulaşmamız halinde, anasınıfı grubu açacağız. Ancak anasınıfı programı açınca çocukların tüm günlerini masa başında alışılmış dergi setleri ile geçireceği düşünülmesin. Önce konuyla ilgili önemseydiğimiz bir makalenin özetini paylaşmak isteriz.

Günümüzde 3-6 yaş çocuklarına okumanın ne zaman ve nasıl öğretileceği, anne ve babaların ve anaokulu öğretmenlerinin zihnini kurcalayan bir konudur. Bu konu ele alınırken çocuğa okuma yazma becerilerini kazandırmak amaçlanmakta, ona her şeyden önce okuma zevkini aşılamak gerektiği göz ardı edilmektedir. **Oysa okul öncesi dönemde amaç çocuğa okuma yazma tekniklerini kazandırmak olmamalı, okuma keyfini tattırmak, okuma zevkini aşılamak olmalıdır.** Son yıllarda bazı yetişkinlerin okuma konusundaki görüş ve uygulamaları, minik öğrencilerin okuma ve öğrenme arzularını yok etmekte, onları okuldan soğutmaktadır. Örneğin "çocuğum ne pahasına olursa olsun ilkokula başlamadan okumasını öğrenmeli" diyerek hece kitabını elinden düşürmeyen bir anne, "bütün öğrencilerim 24 Kasım Öğretmenler gününe kadar okumayı sökmüş olmalı" diye düşünen bir 1. sınıf öğretmeni, çocuğa okumayı nasıl sevdirebilir? Harfleri yazamadığı veya seslendiremediği için çocuğunu azarlayan bir baba, tahtadakileri defterine yanlış veya eksik çeken öğrencisini cezalandıran bir öğretmen, okuma zevkini nasıl aşılayabilir? Sözü geçenler, bu tutum ve davranışlarıyla çocuğa başarısızlık ve güvensizlik duygularını yaşatmakta, ondaki öğrenme hevesini köreltmekte, öğrencide okumaya, öğrenmeye ve okula karşı küskünlük ve kırıklık yaratmaktadır. **Öğrencilere sayfalar dolusu çizgi çizdirmeden, cümle kalıpları ezberletmeden, hece tablosunu öğretmeden (eskide kalsa da) önce, okuma tekniğinin ne olduğu, okuma bilmenin insanlara neler kazandırdığı öğretilmeli, harf, ses, hece, cümle gibi kavramlar açıklanmalı, sınıfta gazete, ansiklopedi okunarak okumanın nedenli yararlı ve keyifli bir süreç olduğu somut olarak gösterilmelidir.** "Okumasını öğrenmek" çocuklar için amaç olmamalıdır. Okuma; merak edilen konuyu öğrenmek, bilinmeyen bir konu hakkında bilgi edinmek, boş zamanını değerlendirmek, can sıkıntısını gidermek, eğlenmek, bilgilenmek, keyif almak için bir araç olmalıdır. mini mini yavrulara oyun malzemesi sandukları gibi, oynamak için yer ve zaman ayırdıkları gibi, renkli kitap ve resimli dergiler almalı, boş zamanlarında hikâye ve masal okumalı, okunanları konuşmak için zaman ayırmalı, kitaplardaki resimleri isimlendirtme yoluyla kavram kazandırmalı, soru-cevap ve bak-anlat yöntemiyle dil becerilerini geliştirme fırsatı vermeli, eşleştir, eksikleri bul, eksikleri tamamla, eşini bul, farklı olanı bul, çiz... yöntemleriyle dikkat, bellek, el becerisi, mantık, muhakeme yeteneklerini kazanma olanağı tanımalıdır, hatta onlarla birlikte resimli ve çizgili kitaplar üretilmelidir. Daha okuma-yazma bilmediği bir dönemde kitap, kalem, boya ve deftere sahip olan, okumanın eğlendirdiğini ve yeni şeyler öğrettiğini yaşamış olan, kitap karıştırmanın ve karalamanın keyfini tatmış olan çocuk, okumaya yazmaya hazır olduğu sırada, bu etkinliklere ilgi duyduğunu çevresine hissettirecek, okumayı sökmek için çaba harcayarak, her gördüğü kelimeyi seslendirmeye çalışacak, tanıdığı her sözcüğü yüksek sesle okumayı deneyecek, her okuduğu sözcükten sonra heyecanlanacak, okuma ve yazma öğrenmek için güdülenmiş olacaktır.....

Oysa okul öncesi eğitim kurumunun amaçları:

- Çocuğun - sağlıklı büyümesi, zihinsel yönden gelişmesi, duygusal ve sosyal açıdan olgunlaşması
- Anadilini anlama ve iyi kullanma yeteneğini kazanması, dengeli ve uyumlu bir kişilik geliştirmesi
- Gelecekte gideceği okul ortamına ve toplum yaşamına en iyi şekilde uyum sağlaması için uygun ortamı ve olanakları hazırlamaktır.

Okul öncesi eğitim kurumu; çocuğun sağlıklı büyümesi için:

- Beden gelişimini sağlamalı, duyarlarını uyarmalı, algılarını geliştirmeli
- Psiko-motor gelişimine yardımcı olmalı

Çocuğun zihinsel yönden gelişmesi için:

- Zekâsını geliştiren uyarıcıları sağlamalı, dikkat, bellek mantık, yargılama yeteneklerini uyarmalı
- Öğrenme arzusunu kamçılmalı, yetenek ve becerilerini geliştirmeli
- İlgilerini keşfetmeli ve ilgileri doğrultusunda yönlendirmeli, kendisini ve çevresini tanımasına fırsat vermeli
- Doğayı tanımasını sağlamalı

Duygusal olgunluk kazanması için:

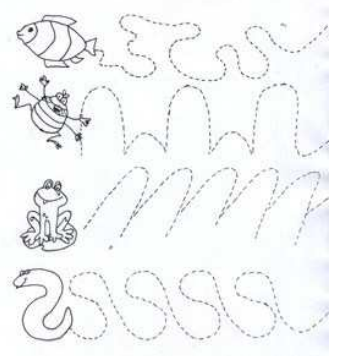
- Sevgi, ilgi, güven ve özgürlük ihtiyaçlarını karşılamalı, özgüveni kazandırmalı
- Farklı ortamlara uyum sağlanmasına yardım edecek olanakları yaratmalı, benlik kavramını güçlendirmeli
- Başarıyı tatmasına yol açmalı, başarısızlıkları göğüsleyecek ve mücadele edecek düzeye gelmesini sağlamalı
- Saygı, sevgi, güven duygularını yaşamasına imkân vermeil, duygularını ifade etmesine yol açmalı
- Duygusal sorunları varsa bunlardan kurtulmasına yardımcı olmalı

Sosyal yönden olgunlaşması için:

- Yaşlılarıyla, kendinden küçük ve büyüklerle iyi geçinmesini, iyi ilişkiler kurmasını sağlamalı
- Grup içinde yaşamasına, topluma katılmasına fırsat vermeil
- Yardımlaşma, paylaşma, dayanışma, işbirliği, yarışma galibiyet ve yenilgi kavramlarını yaşayarak öğrenmesine fırsat vermeil
- Okul ve toplum kurallarını benimsemesini sağlamalı

Dil gelişimini sağlamak için:

- Kelime bilgisini, dinleme, anlama, hatırlama, kendini iyi ifade etme yeteneklerini geliştirecek ortamı yaratmalı
- Konuşma, tartışma, görüş bildirme, rol alma, taklit yapma, küçüklerle ve büyüklere hitap etme, ana dilinin inceliklerine sahip olma özelliklerini kullanacağı etkinliklere yer vermeil

Uyumlu, güçlü ve sağlıklı bir kişilik kazanması için:

- Kendi güçlerini ve yetersizliklerini tanımaya ve kabullenmesine olanak sağlamalı
- Kişiliğinin oluşmasına ve güçlenmesine fırsat vermeli, her ortamda uyumlu olmasına özen göstermeli

Okul ortamına ve toplum yaşamına hazırlamak için:

- Beslenme, uyku, temizlik, tuvalet alışkanlıklarını kazanmasına yardımcı olmalı
 - Kurallara uyma, talimat alma becerisini kazanmasına aracı olmalı
 - Aile ortamında alamadığı bilgileri tamamlamasına fırsat yaratmalı
 - Etrafını saran objeler ve canlılar dünyasını tanımaya imkân verilmeli, kendi bedenini ve uzuvlarını tanıyarak kullanmasını mümkün kılmalı,
 - Yeteneklerini kullanacağı, mutluluğu ve başarıyı yaşayacağı etkinlikleri yaratmalıdır.
- Okul öncesi eğitim kurumunun, çocuğu ilkökula ve toplum yaşamına hazırlayabilmesi için, her şeyden önce çocukları tanıyarak eğitebilecek bir uzman eğitimci kadrosuna, çocukların ihtiyaçlarını karşılayacak bir programa, bu programda yer alacak etkinliklere ve bu etkinliklerde kullanılacak eğitim malzemesine gereksinimi vardır.

Programda yer alması gereken etkinlikler:

- Oyunlar (bireysel, grup, taklit, bahçe oyunları)
- Serbest faaliyetler ve yaratıcı etkinlikler (resim, müzik, dans, jimnastik, ritmik dans)
- Serbest ifade etkinlikleri (tiyatro, taklit, pantomim, skeç, piyes, kukla oyunu, drama iletişim etkinlikleri (serbest konuşma, monolog, diyalog, soru-cevap, şarkı, şiir masal-hikâye anlatımı, konuşma taklitleri, dinlediğini anlatma, gördüğünü anlatma)
- Masa başı faaliyetleri (çizme, boyama, kesme, yapıştırma, model yapma, maket yapma, boncuk dizme, yap-boz, eşleştirme, eksik bulma, tamamlama, farklı bulma, benzeri bulma, sıralama, serileme, nesne tanıma gibi kalem çalışmalarıdır.

Eğlendirici, geliştirici ve dinlendirici olan bu etkinlikler çocuğun her yönüyle gelişmesini sağlarken, çocuğu ilkökula, okuma ve yazmaya da hazırlayan etkinliklerdir. Bu etkinlikler sırasında çocuğa her türlü materyel sağlanmalıdır. Su, kum, kil, hamur, çamur gibi doğal malzemeler; kalem, boya, kâğıt makas, yapıştırıcı gibi araç-gereçler; topalar, bebekler hayvanlar gibi oyuncaklar; eski giysiler, kullanılmamış plastik kap ve şişeler, yün ve kumaş parçaları, okunmuş mecmua, karton ve tahta parçaları gibi artık malzeme, çocuğa sunulan materyeli oluşturan nesnelerdir..... **Okul öncesi dönemde okumaya, yazmaya hazır ve istekli olan bir çocuğu engellemek ne kadar hatalı ise, bu öğrenime hazır ve istekli olmayan bir çocuğu zorlamak o kadar sakıncalıdır.**

Okuma Yazmaya Hazırlık Çalışmaları- Norma Razon (Gelişimci-Pedagog)

6 YAŞ ÇOCUĞUNUN ÖZELLİKLERİ

- Çocuğun dış dünyaya açıldığı, topluma karıştığı dönemdir. Kurallara önem verir.
- Özbakım becerilerini kazanmış, bağımsızlaşmış, aile merkezinin dışına çıkmıştır.
- Çocukluk hastalıkları bitmiş, büyüme hızı yavaşlamıştır.
- Cinsel kimlik kazanılmış, cinsinin eğilimleri belirginleşmiştir.
- Hareketleri dengeli, kararlı, bilinçli ve amaca yöneliktir.
- El - göz - beden koordinasyonu sağlanmıştır.
- Canlı, hareketli sürekli bir şeyler ile ilgilidir.
- Dil gelişmiş, kelime bilgisi yetişkine eşittir. Duygu ve düşüncelerini ifade edebilir.
- Üst benlik - özdenetim gelişmiştir; iyi - kötü, doğru - yanlış ayırt edebilir.
- Heyecanlarını denetleyebilir, duygularını ifade yollarını bulmuştur.
- Nedensiz korkuları azalmıştır, doğa üstü güçlerden ürker.
- Mantıksal düşünme, kavrama gelişmiş, sembolik düşünce yerleşmiştir.
- Hayal ve gerçek ayırt edilebilir.
- Gününün büyük bir kısmını oyunla, arkadaşları ile geçirebilir. Arkadaşlık ön plandadır, özdeşim grup lideri ile kurulur, genelde kendi cinsi ile oynar, kendini beğendirmeye çabası vardır. Grup oyunlarını tercih eder, çekişme eksik olmaz, üstünlük kurmak ister. Yarışma, beceri gösterme çok önemlidir.
- Öğrenmeye hazırdır, denemek ve beceri kazanmak ister, başardıkça keyif alır, güveni artar. Bu dönemde aile ile çocuk arasında sağlıklı iletişim, yeterli ilgi ve sevgi önem kazanır.

Psi. Fazilet Aksoy

Dadaya Psikoloji Servisi

DADYA'DA İLKOKULA HAZIRLIK PROGRAMI

MEB Temel Eğitim Genel Müdürlüğü'nün 2013 yılında uygulamaya koyduğu; Okul Öncesi Eğitim Programı'na göre Okul Öncesi Eğitimi'nin dört amacından biridir, onları ilkökula hazırlamak... Erken çocukluk döneminde tüm gelişim alanlarında hızlı bir ilerleme kaydedilmektedir. Bu görüşten yola çıkılarak; okulumuzda anasınıfı çocuklarına uygun sınıf hazırlanarak; gerekli alt yapı oluşturulmaktadır. Her sınıfta eğitim; tüm gün boyunca sınıf öğretmeni tarafından uygulanacaktır. Sınıfta Reggio Emilia yaklaşımından esinlenilmiş çocukların merakları ile ilerleyen projeler; sanat, hareket, drama gibi etkinlikler kırk dakikalık periyotlarda gerçekleştirilecektir. 3-6 yaş programının tamamı ilkökula hazırlık çalışmalarıdır. Bunun yanında;

- **Hareket etkinlikleri;** beden eğitimi, dans, müzikli oyunlar, doğa yürüyüşü, tırmanma çalışmaları olarak sayılabilir.
- **Dinleme etkinlikleri;** göz kontağı kurma, dinlediğini mimikleriyle gösterme, dikkat ve algı çalışmaları, hikaye oluşturma, hikayeye son bulma, hikayede yeni kelimeler kullanma, sözcük dağarcığını geliştirme, parmak oyunları, bilmece, kukla,

maske, kartla hikayeleştirme, resim ve fotoğraftan hikaye kurgulama, kitap analizi, yönergeyi dinleme, anlama, öğrenme sürecini tamamlamak olarak sayılabilir. İşitsel algı/fonolojik farkındalık çalışmaları; dinleme, konuşma, sesleri hissetme, ayırt etme, aynı sesle başlayan ve biten kelimeler üretme vb. bu kapsamdadır.

- **Düşünme ve felsefe etkinlikleri kapsamında;** insan hakları, toplum bilinci, farklı düşüncelere saygılı olma, kendi düşüncelerini farklı yollarla ifade etme, görsel öğeleri yorumlama (medya okur yazarlığı), hak ve özgürlük kavramı, çocuk hakları, insan hakları, hayvan hakları, sorumluluk, sabır, dürüstlük gibi kavramların ele alınacağı değerler eğitimi, miniklerle felsefe çalışmaları ele alınacaktır.
- **Türkçe etkinlik örnekleri-yazma çalışmaları;** ses çalışmaları, sesin kaynağını bulma, artikülasyon ve volüm çalışmaları, aynı sesle başlayan, aynı sesle biten sözcük üretme, kafiye çalışması, kalem doğru tutma, yağurma, kesme, katlama, yuvarlama çalışmaları, üç boyutlu nesnelerle harf oluşturma, sembol farkındalığı, labirent, mandala, Türkçeyi doğru ve düzgün kullanma, Atasözü ve deyimlere dikkat çekme, öğrenme, öykünün ana fikrini bulma, anlama çalışmaları, sözcükleri farklı anlamlarda kullanma, eşseslilik, sesleri ayırtetme, zıt anlamlı kelimeler, eş anlamlı kelimeler, telaffuz hataları, etkin dinleme çalışmaları, soru sorma, tartışma sayılabilir. Türkçe etkinliklerini destekleyici müzik dinleme, ritme uygun bedenini kullanma, drama çalışmaları, anket, soru-cevap çalışmaları, göster anlat da programda yer alacaktır.
- **Tarih etkinlikleri;** Atatürk'ü tanıma ve anlama, bilim insanlarını, sanatçıları tanıma, eserlerini inceleme, müze eğitimi, nesli tükenen hayvanlar, eskiden yaşam konuları, eskiden kullanılan araç gereçler sayılabilir.
- **STEM (Science-technology-engineering-mathematics) genişletilmiş araştırma ve fen çalışmaları;** bilimsel düşünme becerilerini geliştirme, mutfak çalışmaları, gözlem ve deney yapma, dikkat, hafıza çalışması, problem çözme, tahminde bulunma, neden-sonuç ilişkisi kurabilme, özelden genele gitme, doğa olaylarını kavrama, ilişkilendirme, ölçüm-tartım çalışması olarak özetlenebilir. Deney, doğada oryantiring, bilimsel gözlemcilik, bilim okur yazarlığının temellerinin atılması bu kapsamdadır. Coğrafya etkinlikleri; yeryüzü oluşumları, yer çekimi, su döngüsü, toprak, bitkiler, hava durumu, afetler; yön bilgisi, harita, kroki kavramı, gece-gündüz, gökyüzü, uzay programda yer alacaktır. Matematik etkinlikleri kapsamında; nesne karşılaştırma, sıralama, sınıflandırma, serileme, örüntü oluşturma, grafik çalışmaları, karışla, adımla, metreyle ölçme, karşılaştırarak tartma, gölge çalışmaları, zaman, takvim, adres bilgisi sayılabilir.
- **Özbakım çalışmaları**
- **Sosyal duygusal gelişimi destekleyici etkinlikler**

Bu bağlamda Dadya'da ilkokula hazırlık sınıfı etkinlikleri;

✚ Serbest oyun ✚ Kurallı oyun ✚ Türkçe Etkinlikleri ○ Ses çalışmaları, kafiye çalışmaları ○ Parmak oyunu, şiir, şarkı, bilmece ○ Yazma çalışmaları ○ Atasözü, deyimler ○ Zıt anlama, eş anlam, eş ses çalışmaları ○ Öykü çalışmaları; yazma, tamamlama, ana fikri bulma ✚ Dinleme etkinlikleri ✚ Tarih etkinlikleri ✚ Görsel algı; şekil-zemin, mekanda konum ✚ Düşünme ve felsefe etkinlikleri ○ Miniklerle felsefe ○ Değerler eğitimi ✚ Branş dersleri ve seçmeli etkinlikler	✚ STEM Etkinlikleri (Science, technology, engineering, mathematics) ○ Matematik çalışmaları; ritmik ileri-geri sayma, ikili, beşli sayma oyunları ○ Doğa ve bahçe etkinlikleri ○ Deneyler, gözlemler ○ Bitkiler, hayvanlar; bitki örtüsü, kompost, hatitat çalışmaları ○ Mutfak çalışmaları; ölçüm-tartım ○ Harita, kroki, yön bulma, adres bilgisi ✚ Dramatize oyunlar ✚ Nefes, müzik, ritm, perküsyon çalışmaları ✚ Planlama, çalışma, hatırlama, değerlendirme zamanları ✚ Proje çalışmaları ✚ Alan gezileri ✚ Seçmeli etkinlikler ✚ Duyu çalışmaları

İlkokula hazırlık çalışmaları genel anlayışın aksine, sadece okul öncesi eğitim kurumlarında okuma yazmaya hazırlık etkinlikleri içinde yapılan bir senelik çalışmalar değildir. **Okul öncesi eğitim programının bütünü aynı zamanda ilkokula hazırlık programıdır.** Okuma yazmaya hazırlık çalışmaları, ilkokula hazırlık çalışmalarının içerisinde yer alan ve çocukların ilkokula geçişini kolaylaştırmak, hazır bulunuşluk düzeylerini artırmak amacıyla yapılan etkinliklerdir ve sadece masa başında yapılan kitap/kavram/çizgi çalışmaları olarak değerlendirilmemelidir.

ÇOCUĞUM İLKOKULA BAŞLAMA ÜZERE; SON SÖZ

- En iyi olduğunu düşündüğünüz okul değil, çocuğunuzun kişilik özelliklerine uygun okul doğru okuldur.
- Güven ve bağımsız davranış geliştirmekte zorlanan, sosyal ve duygusal olgunluk geliştirme geliştirememiş çocukların zamana ihtiyaçları olduğunu unutmayın, anasınıfını tekrardan kaçınmayın ☺
- Nihai kararınızı veremediyseniz, verdiğiniz karardan emin değilseniz, harekete geçmek için doğru zaman değildir.
- Okul; çocukların hayatı deneyimledikleri yerdir; sanat, spor etkinlik fırsatlarını da değerlendirmeniz yerinde olacaktır. Unutmayın; alışkanlıkların kazanılması deneyimlerle ilgilidir.
- Çocuklarımız yaş gelişim özelliklerini gösteren mutlu çocuklar, bunu unutmayın. Çocuklarımıza iyi bakın ☺

Sevgiyle kalın,

DADYA REHBERLİK SERVİSİ